

LBRIS

We know
books

Călător pe mapamond



Praga

A
AD LIBRI

Cuprins

Bine ați venit în Praga!	5
Introducere	6
Repere istorice	8
Cele mai frumoase 10 atracții turistice din Praga	12
Cele mai interesante 10 experiențe pragheze	15
Hradčany	21
Malá Strana (Cartierul Mic)	43
Staré Město (Orașul Vechi) și Josefov	63
Nové Město (Orașul Nou)	93
Dincolo de centrul orașului	113
Excursii în împrejurimi	129
Recomandări	141
Informații utile	149
Index	156



Bine ați venit în Praga!

Introducere	6
Repere istorice	8
Cele mai frumoase 10 atracții turistice din Praga	12
Cele mai interesante 10 experiențe pragheze	15



Introducere



Castele și străzi cu case colorate, o mare de acoperișuri cărămizii de țiglă, turnuri și turlle care parcă se înalță din toate părțile și șirul podurilor din piatră de peste Vltava care se pierd la orizont – această imagine emblematică pentru Praga este la fel de proaspătă și surprinzătoare ori de câte ori ați reveni aici, atrași de magia ei. Nu este nevoie să căutați prea mult după motivele pentru care a fost supranumită elogiativ Praga de Aur, Orașul celor o sută de turnuri, Visul în piatră, Mama Orașelor, Coroana Lumii etc., căci acestea vă vor răsări în cale la fiecare pas dacă vă plimbați prin centrul vechi, care se întinde pe o suprafață generoasă (peste 800 de hectare).

Praga oferă imaginea celui mai complex și îndrăzneț melanj de stiluri arhitecturale din Europa. Nucleul ei medieval a fost îmbogățit în timp cu exemple ale stilurilor baroc, rococo, Art Nouveau, cubism și funcționalist. Faptul că din 1992 zona centrală a fost inclusă în Lista Patrimoniului Mondial Cultural Unesco

nu a transformat-o într-un simplu muzeu în aer liber, căci Praga continuă să fie un loc viu și în continuă schimbare, care se reinventează permanent. În acest oraș veți avea șansa de a intra într-o spițerie care funcționează din secolul al XIII-lea, de a vă caza într-un hotel amenajat într-o clădire medievală din secolul al XIV-lea sau într-un edificiu renescentist cu fațada acoperită de *sgraffiti*, de a bea bere într-o tavernă care funcționează de secole, de a merge la teatru în clădirea în care a avut loc premiera operei *Don Giovanni* de Mozart, dar și de a admira vilele cubiste ale lui Josef Choccol de pe cheiul Vltavei ori Tančící dům (Casa Dansatoare), o controversată clădire înălțată în anii 1990 la doi pași de centrul istoric, care oferă cu mărinimie loc pentru toate experimentele și stilurile, cu condiția să nu-i afecteze armonia.

Cea mai înfloritoare perioadă din istoria orașului a fost cea a domniei lui Carol al IV-lea (1355-1378), care a stabilit capitala Sfântului Imperiu Roman la Praga, iar cea mai misterioasă, cea a lui Rudolf

LBRIS

We know
books

al II-lea (1576-1611), împăratul habsburg care a mutat din nou baza imperiului de la Viena la Praga, atras de reputația acesteia în privința astronomiei, alchimiei și științelor oculte, pentru care el însuși făcuse o mare pasiune. În complexul Castelului veți descoperi micuța Zlatá ulička (Aleea Aurarilor), mărginită de case colorate, în care alchimiștii făceau experiențe încercând să descopere secretul pietrei filozofale. De fapt, Praga este cunoscută ca locul unde Faust și-ar fi vândut sufletul, potrivit unei legende care-și găsește ecourile în realitate, căci la capătul sudic al Pieței Carol există într-adevăr un palat cunoscut ca Faustův dům (Casa Faust). Rudolf al II-lea a încurajat artele, i-a adus în oraș pe astronomii Tycho Brahe și Johannes Kepler și a făcut cunoscută Praga ca Orașul Magiei.

Cu o tradiție literară (Jan Neruda, Jaroslav Hašek, Karel Čapek, Franz Kafka, Milan Kundera, Bohumil Hrabal, Václav Havel, Jaroslav Seifert – câștigător al Premiului Nobel) și muzicală (Antonín Dvořák, Bedřich Smetana) de invidiat, Praga se bucură și în continuare de o viață culturală foarte bogată, cu o ofertă care vă va lăsa lipsiți complet de energie. Orașul are o tradiție recunoscută în spectacolele de teatru cu lanterna magică (► 99) și în lumina neagră (► 142), care pot fi urmărite în mai multe săli din oraș.

Praga este ușor de explorat pe jos. Principalele zone de interes sunt cele patru cartiere istorice Staré Město (Orașul Vechi), în granițele căruia este inclus Josefov (cartierul evreiesc), Nové Město (Orașul Nou), Malá Strana (Cartierul Mic) și Hradčany – inițial entități independente, care au fost unificate abia în secolul al XVIII-lea. Centrul istoric se întinde pe ambele maluri ale Vltavei, legate prin mai multe poduri, dintre care celebru este Karlův most – o adevărată carte de vizită a Pragăi. Orașul este dominat de Pražský hrad (Castelul Praghez), cel mai mare complex medieval, potrivit Cărții Recordurilor. Mergeți pe urmele vechilor regi ai Boemiei, a căror procesiune de încoronare urma un traseu bine stabilit, de la actuala Casă Municipală până la Castel

și veți trece pe lângă locurile pragheze cu cea mai mare încărcătură istorică. Vechiul Drum Regal este și astăzi una dintre cele mai simple și accesibile căi de a vă familiariza cu orașul.

Un popas într-o tavernă locală (*hospoda* sau *pivnice*) face parte din experiența pragheză. Nu ezitați să vă așezați la una dintre lungile mese din lemn, alături de localnici, care și-au câștigat celebritatea în toată lumea ca mari băutori de bere – „pâinea lichidă”, cum îi spun ei – și să vă bucurați alături de ei de o halbă cu Pilsen Urquell sau Budvar. Cehia este țara cu cel mai mare consum anual de bere (160 litri!) pe cap de locuitor din lume, iar mulțimea de puburi din capitală vă va confirma acest lucru.

Ascunsă în spatele Cortinei de Fier în timpul perioadei comuniste, Praga a fost redescoperită după Revoluția de Catifea de mii de turiști occidentali și s-a reinventat încă o dată ca unul dintre cele mai frumoase orașe din Europa. A supraviețuit despărțirii de Slovacia, în 1993, și inundațiilor catastrofale din 2002, iar invazia turistică a transformat-o încetul cu încetul într-un oraș din ce în ce mai occidental, croit după tiparul turistic clasic, însă farmecul ei magic, straniu și rebel, captat în operele lui Kafka, Hrabal și Kundera, nu s-a evaporat și răzbate chiar și dincolo de rafturile magazinelor de suvenire ticsite cu marionete din lemn, cristaluri de Boemia, sticlucțe de Becherovka și reproduceri după celebrele afișe ale lui Mucha.

Praga, în cifre

- Suprafață: 496 km²
- Locuitori: 1.249.026
- Lungimea râului Vltava între limitele orașului: 31 km
- Numărul podurilor de peste Vltava: 18
- Numărul insulelor de pe Vltava: 10
- Galerii și săli de expoziție: 300
- Numărul turiștilor care vizitează anual Praga: 6,1 milioane

Repere istorice

secolul al IX-lea

Întemeierea Hradčany de către Bořivoj I, care construiește pe dealul de pe malul stâng al Vltavei un fort de lemn.

935

Václav, ducele Boemiei, este ucis de fratele său Boleslav pe data de 28 septembrie, care devine sărbătoare națională. Sf. Václav este azi sfântul patron al Cehiei.

965

Prima menționare a orașului Praga, într-un text scris de comerciantul și călătorul arab Ibrâhîm ibn Ya`qûb.

1085

Vratislav al II-lea, din dinastia Přemyslizilor, este numit primul rege al Boemiei de către Sfântul Împărat Roman și își stabilește reședința la Praga.

1234

Înființarea Orașului Vechi (Staré Město).

1257

Înființarea Cartierului Mic (Malá Strana).

1346-1378

Domnia lui Carol al IV-lea, în timpul căruia Praga devine capitala regatului Boemiei și a Sfântului Imperiu Roman. O perioadă de înflorire din toate punctele de vedere.

1348

Înființarea Orașului Nou (Nové Město) și a primei Universități din Boemia (Karolinum).

1419-1436

la amploare mișcarea husită, inspirată

de ideile teologului reformator ceh Jan Hus (1369-1415), care a sfârșit ars pe rug în urma conciliului de la Konstanz, pentru că a criticat excesele clerului. În timpul conflictelor are loc Prima Defenestrare de la Praga – când husiții îi aruncă de la fereastra Primăriei Noului Oraș pe primar și consilierii săi. Războaiele husite s-au desfășurat între adepții lui Hus și forțele romano-catolice, susținute de armata germană a împăratului Sigismund. Pe 5 iulie 1436 este semnat la Jihlava, în Moravia, acordul de pace care va pune capăt acestor conflicte.

1526

Habsburgii preiau coroana Boemiei, pe care o vor stăpâni până în 1918.

1541

Un mare incendiu transformă în cenușă Pražský hrad, Hradčany și Malá Strana.

1583

Împăratul Rudolf al II-lea (1576-1611), din dinastia Habsburgilor, mută curtea Sfântului Imperiu Roman la Praga.

1618

A Doua Defenestrare de la Praga: nobilii protestanții îi aruncă de la fereastra Castelului din Praga pe câțiva consilieri ai lui Ferdinand al II-lea. Incidentul a stat la baza izbucnirii Războiului de Treizeci de Ani.

1620

La Muntele Alb (Bílá Hora), în apropiere de Praga, se desfășoară prima luptă din cadrul Războiului de Treizeci de Ani. Protestanții, conduși de Christian de Anhalt, sunt învinși de forțele imperiale catolice ale Contrareformei. Serviciile religioase necatolice sunt

LBRIS

We know
books

interzise, iar limba cehă nu mai este folosită în cadrul slujbelor catolice.

1627

Boemia devine domeniu ereditar al Habsburgilor, germana – limbă oficială, iar catolicismul – singura religie admisă. Toate familiile din Boemia s-au văzut constrânse să facă o alegere dificilă: catolicismul sau exilul. Peste 30.000 de familii au ales exilul, iar până în 1650 populația Boemiei a scăzut cu 50%.

1783

Bisericile și mănăstirile au fost închise, în urma unei reforme a împăratului Iosif al II-lea.

1784-1848

Renașterea naționalismului ceh și primele mișcări de protest împotriva stăpânirii habsburgice.

1883

Teatrul Național devine un simbol al naționalismului ceh.

1918

Ca o consecință a înfrângerii Austro-Ungariei în Primul Război Mondial, are loc proclamarea independenței și constituirea Republicii Cehoslovaciei, pe data de 28 octombrie 1918, azi ziua națională a țării.

1939-1945

Praga este ocupată de naziști, iar în 1945 este eliberată de Armata Roșie.

1948

KSC (Komunistická strana Československa, Partidul Comunist) preia puterea după lovitura de stat din februarie.

1968

Primăvara de la Praga (*Pražské jaro*) – o perioadă de dezgheț politic (datorată prim-secretarului Alexander Dubček, care a inițiat o serie de reforme ale regimului comunist, încercând să li-

beralizeze piața), care a durat din luna martie până în luna august, când țara a fost invadată de Uniunea Sovietică și țările semnatare ale Pactului de la Varșovia (cu excepția României, care s-a opus acestei acțiuni).

1977

Mai mulți intelectuali cehi, printre care dramaturgul și disidentul Václav Havel, publică celebrul manifest cunoscut sub numele de *Carta 77*, în care își exprimau nemulțumirea față de regimul comunist.

1989

Revoluția de Catifea (*Sametová Revoluce*) duce la prăbușirea regimului totalitar comunist, pe data de 27 noiembrie, și la instalarea democrației. Primul președinte ales în urma alegerilor din iunie 1990 a fost Václav Havel, fondatorul Forului Civic (Občanské Fórum – OF).

1993

Divorțul de Catifea (*Sametový rozvod*): divizarea Cehoslovaciei în două state independente – Republica Cehă și Republica Slovacă. Václav Havel, ultimul președinte al Cehoslovaciei (1990-1992), a devenit primul președinte al Cehiei (1993-2003).

1999

Cehia aderă la NATO.

2003

După încheierea celui de-al doilea mandat de președinte al lui Václav Havel, în fruntea statului vine Václav Klaus, aflat în prezent la al doilea mandat.

2004

Cehia devine membră a Uniunii Europene.

2007

Cehia este inclusă în Spațiul Schengen.

Cele mai frumoase 10 atracții turistice din Praga

Karlův most (Podul Carol) ► 55

Comandat de împăratul Carol al IV-lea în 1357 și finalizat în 1402 de Petr Parléř, acest pod din piatră de peste râul Vltava care asigură legătura între Orașul Vechi și Malá Strana a devenit cel mai cunoscut simbol al Pragăi. Are lungimea de 515 m și 16 arce și este mărginit de 31 de sculpturi baroce, datând din 1657 până în 1938. La ambele capete, înspre Staré Město și Malá Strana, este vegheat de câte un turn. Cântăreții ambulante, vânzătorii de suvenire și turiștii care forfotesc încoace și încolo asigură acestui loc emblematic o atmosferă mereu animată.

Pražský hrad (Castelul din Praga) ► 25

Un complex imens care domină întregul oraș de la înălțimea colinei pe care este situat, Pražský hrad se întinde pe 70.000 mp și cuprinde vechiul palat regal, o catedrală, mai multe biserici, grădini, muzee, galerii, grădini și trei curți interioare. Piesa centrală este Catedrala

Sf. Vitus, unde se desfășurau ceremoniile de încoronare a regilor Boemiei, ale căror rămășițe sunt depuse azi în criptă. Zona din jurul castelului, cunoscută sub numele de Hradčany, este unul dintre cele mai vechi cartiere istorice ale Pragăi (secolul XIV); acum adăpostește ambasade și ministere.

Staré Město (Orașul Vechi) ► 63-89

Staré Město, atestat documentar din secolul al XI-lea, este cea mai veche parte a Pragăi. Caracterul medieval a fost conservat de labirintul de străduțe înguste și pietruite, mărginite de clădiri având la bază fundații romanice și gotice și fațade baroce, printre care veți descoperi și nenumărate exemple de arhitectură Art Nouveau. Inima Orașului Vechi este Staroměstské náměstí, o piață largă spre care par a converge toate străzile din jur; aici se găsesc meridianul Pragăi, memorialul din bronz dedicat lui Jan Hus, Staroměstská radnice cu Pražský orloj, biserica Týn și Palatul Goltz-Kinský.



LBRIS

We know
books**Josefov – cartierul evreiesc** ► 83

Comunitatea evreiască din Praga, una dintre cele mai vechi din Europa, a trăit între limitele unui ghetou de la nord-vest de Staré Město, demolat în 1749, recăpătându-și drepturile civile elementare abia în 1781, după emiterea Edictului Toleranței de către împăratul Iosif al II-lea. Cuprinde șase sinagogi, o primărie și un cimitir medieval, cu peste 12.000 de morminte, așezate unele peste altele în straturi suprapuse. Josefov a rămas asociat cu legenda Golemului, un monstru creat de rabinul Löw din pământ de pe malul Vltavei, pentru a-i apăra pe evrei de prigoana celorlalți locuitori. Zona a fost sistematizată în secolul al XIX-lea, iar astăzi se prezintă ca un cartier elegant și cochet, cu multe locuri cu mâncare cușer.

Anežký klášter (Mănăstirea Sf. Agnes) ► 87

Nu se putea alege un loc mai bun de expunere a minunatelor colecții de artă medievală ale Galeriei Naționale decât acest venerabil complex gotic al fostei mănăstiri a Clariselor Sărace, fondată în 1231 de Anežka – fiica regelui Boemiei Otakar I, din dinas-

tia Přemyslizilor, și sora lui Václav I. Faceți cunoștință cu arta religioasă medievală admirând una după alta capodoperele secolelor XIV și XV: panourile de altar de la Vyšší Brod, Třeboň și Litoměřice, sculptura cunoscută sub numele de Madona Michele, Arca Puchner și mai ales operele Maestrului Teodorik, realizate pentru capela Castelului Karlštejn (► 131), toate încărcate de o aură de misticism și poezie aproape imposibil de descris în cuvinte.

Petřín ► 51

Colina Petřín, care se înalță în mijlocul cartierului Malá Strana, este cel mai mare spațiu verde din centrul capitalei și un iubit punct de belvedere. Urați cu funicularul până în vârful ei, la altitudinea de 318 m, unde se află Petřínská rozhledna, un turn de 63,5 m, inspirat de Turnul Eiffel, Labirintul Oglinzilor, Observatorul Astronomic, Zidul Foametei și o grădină de trandafiri. La întoarcere, coborâți prin grădinile baroce dinspre Malá Strana, de unde orașul vi se așterne la picioare sub forma unui covor de acoperișuri cărămizii străpuse din loc în loc de turle zvelte.